

קול צופין

קול צפין נשא קול יחדו ירננו

לך לך תשע"ט השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

וברכה בגשמי רצון ברכה ונדבה – פשנים הטובות לברכה

ומשפיעים לעולם, עדיין שם האור על העם. "כי כשם שיש בכוכבים מי שאורו מזהיר ומבהיק יותר מחבירו, ומדריגותיהם חלוקות זו למעלה מזו באורה ובהשגה, כך עתידין חכמים שבישראל שיהיו מדריגות חלוקות, אור תורתו של זה למעלה מאור תורתו של זה, והשגתו של זה למעלה מהשגתו של זה" (רבינו בחי, הכתב והקבלה, משך חכמה).

העמיק הנצי"ב בספרו "העמק דבר" והסביר כי הקב"ה מדגיש בדבריו לאברהם את ההשוואה של עם ישראל למספר הכוכבים: "דאע"ג שיש בכל אומות העולם אנשי מעלה ומאירים לעמם ככוכבים אבל מעט היו או לפי ערך ההמוני". ה' הבטיח לעם ישראל שיהיה בהם ריבוי של אנשים שמאירים לעולם. "שיהיו הרבה אנשי מעלה שיאירו ככוכבים".

ישראל מעל המזל

ממשיך ה"משך חכמה" ואומר, כי בגלל תפקידם להביא ברכה לכל העולם הם מעל המזל, "כמאמרם ז"ל בתענית (ט ע"א) שאני משה כיון דרבים צריכים לו כרבים הוא. וזה הוא 'אין מזל לישראל' (נדרים ל"ב) כי ישראל יאמר על הכלל כולו". ובאותו אנו רואים את ההתקיימות של עם ישראל מעל לחוקי הטבע הנהוגים בכלל האומות האחרות.

כך נאמר בגמרא (שבת קנו ע"א): "אמר רב יהודה אמר רב: מניין שאין מזל לישראל - שנאמר 'ויוצא אתו החוצה'. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם בן ביתי יורש אתי. אמר לו: לאו, כי אם אשר יצא ממעיך. אמר לפניו: רבוננו של עולם, נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאיצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל". כיוון שההנהגה של עם ישראל היא מעל לכללי הטבע הנהוגים בשאר האומות.

הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים

זו הסיבה שבגללה ה' מעלה את אברהם מעלה-מעלה כדי שיתבונן על המציאות מהגובה של הכוכבים, "הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים וזהו לשון הבטחה מלמעלה למטה". הכול כדי שיוכל להתבונן על העולם ועל ההיסטוריה של עם ישראל ממקום גבוה ולראות את העבר ואת העתיד כאחד. כך רואה אברהם את גלות מצרים ואת יציאתם ממנה, את הכניסה לארץ ואת גאולתם של ישראל עד ימינו אלה.

הבט נא השמימה וספר הכוכבים - פה יהיה זרעך

עם של כוכבים

"ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם ויאמר לו פה יהיה זרעך" (בראשית טו ה). הסבירו המפרשים כי הברכה שנהיה כמו כוכבים היא קודם כל באיכות שלהם (הכתב והקבלה). שהרי התורה מעידה עלינו כי תמיד היינו "הקמעט מקל העמים" (דברים ז ז), ואעפ"כ אומר לנו משה באותו זמן "ה' אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב" (דברים א י). ללמוד שהמילה "לרב" היא בעיקר בחשיבות.

בשהן עולין - עולין עד לכוכבים

על האיכות הזאת אומרת הגמרא שאנו יכולים להיות במקום גבוה ומכובד כמו כוכבים, ולא במקום נדרס כמו עפר. כך מסביר רבי יהודה את שתי מערכות היחסים שיכולות להיות בין ישראל לאומות. את דבריו הוא מבסס על המילים שאמרו החכמים וזרש להמן "וואמרו לו חכמיו וזרש אשתו אם מרע יהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו". על כך "דרש רבי יהודה ברבי אלעי, שתי נפילות אלו, למה? קלמוד שאמרו לו, אמה זו משולה לעפר, ומשולה לכוכבים. קשהו יורדין - יורדין עד עפר, וקשהו עולין - עולין עד לכוכבים" (מגילה טו ע"ב). ועליה זו היא בחשיבות. בימינו אנו מבינים היטב את הדרשה הזאת. אנו בדור שקודם לו היינו העם המושפל ביותר בעולם, וכיום ישראל תופסת מקום מכובד ביותר בין האומות, ורק הולכת ועולה.

משפיעים אורה לכלל העולם

רבנו בחי מסביר את ההשוואה של עם ישראל לכוכבים בכך שבשעה שאנחנו עולים, אנחנו יכולים להאיר לעולם כולו, כדכתיב: "המשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי לעולם ועד" (דניאל יב ג). וטובה שמביאים לעולם דרך החכמה נמשלה לאור, שנאמר: "והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך" (ישעיה ס ג). ואע"פ שלא כל חלקי העם מאירים

יכולת הסתכלות זו עוברת לכל צאצאיו, על כן נאמר: "כה יהיה זרעך".
אנו מכירים את כוח ההתבוננות הזה מכל הנביאים וגם מהחכמים כדוגמת
רבי עקיבא, שעניינם רואות שועלים יוצאים מקודש הקדשים ועיני רוחם
רואות מלמעלה את בניין ירושלים ואת הילדים המשחקים ברחובותיה.

הכוכבים יחד לאחד נחשבים

ה"כתב סופר" מכון אותנו להסתכל על בחינה אחרת של הכוכבים שישנה
בעם ישראל. כי כאשר מסתכלים בהסתכלות שטחית על הכוכבים,
עלולים לחשוב שהם מפוזרים ברקיע ללא סדר. אבל החכמים יודעים כי
מסלול הכוכבים ומהירותם מדויקים להפליא. הם יודעים גם כי כוח
המשיכה של כל כוכב משפיע על חברו, כך שאם תסיר אחד מהם, כל
המערכת תושפע. "כשנתבונן היטיב הדק אי אפשר לעולם לאחד בלא
אחרים, כי זה מביא קור וזה מביא חום ולכל אחד טבע ופעולה אחרת
כידוע והכוכבים יחד לאחד נחשבים, וא"כ אפשר לומר המספר מהכוכבים
אחד הוא, וכן בישראל ראוי לומר עליהם מספר זה".

בגלל חשיבותו של כל כוכב למערכת כולה, אנו משווים בכל יום בתפילה
את בניין ירושלים וקיבוץ הגלויות למספר ושמות הכוכבים "בונה ירושלים
ה' נדחי ישראל יכנס: הרפא לשבועי לב ומחפש לעצבותם: מונה מספר
לכוכבים לכלם שמות יקרא" (תהילים קמז). לומר לך שכל אחד מישראל
חשוב לפניו ונקרא בשם מיוחד, ועל כן הוא מכנס ומרפא ומחפש
לעצבותם ולא מוותר על אחד מהם.

שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה

בנבואת "נחמו נחמו עמי", המדברת על הגאולה, משווה
הנביא ישעיהו בין ישראל לכוכבים מבחינת העוצמה. שם
אומר ישעיהו לישראל: "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא
אלה המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא מרב אונים
ואמין כח איש לא נעדר". ישעיהו מכון אותנו להתבונן
בתבונה העצומה ובכוח העצום שנדרש להניע את כל
מערכות הכוכבים. "הלוא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם
ה' בורא קצות הארץ לא יעף ולא יגע אין חקר לתבונתו".
ישעיהו אומר לישראל, שהתבונה הזאת והעוצמה הזאת
מופנית לעם ישראל בעת גאולתם. אלוקים לוקח את עם
ישראל העיף והמרוט מאלפי שנות גלות ומחדש את כוחם
ואת עוצמתם: "נתן ליגף כח ולאין אונים עצמה ירבה: ויעפו
נערים ויגעו ובחורים פשוט יפלו: וקני' ה' יחליפו כח יעלו
אבר פנשרים ירצו ולא יגעו ילכו ולא יעפו" (ישעיהו מא).
אמן ואמן.

מברך הגשמים

מְרִשִּׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה

ברכת הגשמים מנוסחת כך שחותרים בברכת השנה ולא
בברכת הארץ או העם. "ברך עלינו ה' אלהינו את השנה
הזאת. ואת כל מיני תבואתה לטובה". וחותרים גם בברכת
השנה: "כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים: ברוך אתה
ה' מברך השנים". ובאמת זה דבר שצריך הסבר. הסיבה היא שברכת
הגשמים תלויה בשנה. "ארץ אשר ה' אלהיך דרש אתה תמיד, עיני ה'
אלהיך בה מְרִשִּׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" (דברים יא יב). ברכה לשנים
שתהינה גשומות ומבורכות. כן לומדים זאת מהפסוק (ויקרא כה, כא)
"וצוית את ברכתך לך בשנה הששית ועשית את התבואה לשלש השנים"
(אבודרהם שמונה עשרה, ברכ עלינו).

שְׁמֵרָה וְהִצִּילָה שָׁנָה זוּ מִכָּל דָּבָר רָע

בבקשה לשנה אנו כוללים בקשה להצלה מדבר רע ומשחית, "שְׁמֵרָה
וְהִצִּילָה שָׁנָה זוּ מִכָּל דָּבָר רָע. ומכל מיני משחית ומכל מיני פורענות. ועשה
לה תקנה טובה ואחרית שלום". וצריך להדגיש כי מדובר על פורענות
שפוגעת בתבואת הארץ. שהרי מיד אחר כך אנו מבקשים "חוס ורחם
עליה ועל כל תבואתה ופירותיה. וברכה בגשמי רצון ברכה ונדבה. ותהי
אחריתה חיים ושבוע ושלום. כשנים הטובות לברכה".

שילוב הבקשות הוא בגלל מה שנאמר בספר יואל, תפילה גם על גשם
וגם למנוע פורענות. שם מסופר על שנים שבני ישראל סבלו ממכת ארבה
שאכל את תבואת הארץ והם מתפללים בבית המקדש "בין האולם
ולמזבח יבכו הכהנים משקרת ה' ויאמרו חוסה ה' על עמך ואל תתן נחלתך
לחֲרָפָה לְמִשָּׁל בָּם גּוֹיִם לְמַה יֵּאמְרוּ בְּעַמִּים אֵלֶּה אֱלֹהֵיהֶם" (יואל ב יז). לא
מדובר על מלחמה עם האומות, מדובר במשבר חקלאי בכלל בעם ישראל שמביא שמחה
לאויביו שרואים אותנו מושפלים. השפלה לעם ישראל שיש בה גם חילול ה'.

ה' שומע את תפילתם, מפסיק את מכת הארבה ומביא להם את ברכת
הגשמים ותבואת הארץ. "ויען ה' ויאמר לעמו הנני שלח לכם את הדגן
והתירוש והצִיָּה ושבִּעְתֶּם אתו ולא אתן אתכם עוד חֲרָפָה בגוים". יורדים
להם גשמי יורה ומלקוש, "ובני ציון גילו ושמחו בה אלהיכם כי נתן לכם
את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון". גם פה השפיע
מגיע במנות של שנים: "ומלאו הגרנות בך והשיקו הנהקים
תירוש וצִיָּה: ושלמתי לכם את השנים אשר אכל הארבה
הילק והחסיל והגזם חילי הגדול אשר שלחתי בכם" (יואל ב כה). לכן אנו מתפללים על ברכת השנים.

ואת הצפוני ארחיק מעליכם

במסגרת הברכות שנאמרות בספר יואל, כתוב שה' מרחיק
מהם את הצפוני: "ואת הצפוני ארחיק מעליכם והדחיתיו אל
ארץ צִיָּה ושממה את פניו אל הים הקדמני וספו אל הים
האחרון ועלה באש ותעל צחנתו כי הגדיל לעשות". חכמינו
אמרו שיש שבעה שמות ליצר הרע, והגרוע שבהם הוא
הצפוני, שנקרא כך כי הוא צפון בליבו של אדם.

הוא מוזכר בהקשר לשפע הכלכלי, כיוון שלעיתים האוכל
והשובע מעורר את היצר הרע הצפון בתוך ליבו של אדם
ומרים ראש בעת הרווחה. נבואתו של יואל היא שהשפע
יגבר והיצר הרע הצפון ירחק מעלינו. "ונאכלתם אכול ושובע
והללתם את שם ה' אלהיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא
יבשו עמי לעולם: וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ה'
אלהיכם ואין עוד ולא יבשו עמי לעולם" (יואל ב כז). ואולי
גם על יצר הרע הזה אנו מתפללים במילים מכל דבר רע.

ושבעינו מטובך – ושבעינו מטובה

הראש בתשובותיו הביא כי בברכה זו צריך לומר "ושבעינו
מטובך" ולא יאמר "ושבענו מטובה" של השנה (כלל ד' סימן
ר), וכן הלכה. "כי השביעה שיתברך המון בבני מעים אינו
תלוי בגדול הארץ, אלא בברכה ה' שישפיע השובע מאתו".
על כן כתוב בקיצור השל"ה כי אין להשיג במה שכתב
בספר עטרת זקנים (ק"ז ס"ק א) "כשהוא בדרך אז יאמר
ושבענו מטובך, כי אז יש סופי תיבות שם של יוה"ך היוצא מפסוק "כי"
מלאכי"ו יצו"ה ל"ך וגו' סופי תיבות, וכן יש סופי תיבות פנ"י האדמ"ה
ושבענו מטובך". מה שאין כן כשהוא בעיר אז יש לומר ושבענו מטובה,
משום שיש בסופי תיבות שם של הו"ה, פנ"י האדמ"ה ושבענו מטובה".
ואין נוהגים כך, כי אין להשיג על סופי התיבות אלא על המשמעות.
ותמיד יאמר "ושבענו מטובך" דווקא.

אנו מכירים
את כוח
ההתבוננות
של אברהם
מהנביאים
ומהחכמים,
שעניינם
רואות שועלים
יוצאים מקודש
הקדשים ועיני
רוחם רואות
את בניין
ירושלים ואת
הילדים
המשחקים
ברחובותיה

וביקש טל בימות הגשמים. ולדעת "כף החיים" (ק"ז ס"ק ז"ך) גם "ותן טל ומטר לברכה" אחרי ברכת השנים לא צריך לומר בשבת שטעה בה פעמיים.

ברכת הגשמים ב"שמע קולנו"

אדם שטעה בימי החול ולא ביקש גשמים, ורק בברכת "שמע קולנו" נזכר שטעה, יאמר "ותן טל ומטר לברכה" באמצע "שמע קולנו", לפני "כי אתה שומע תפילת כל פה". אם נזכר רק אחרי שחתם "ברוך אתה ה'" יאמר "למדני חוקיך" ויחזור לתחילת הברכה. ואם נזכר אחרי שאמר "ברוך אתה ה'" שומע תפילה" ועדיין לא התחיל "רצה", יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה".

גם אם טעה שתי טעויות, כך שהתפלל בשבת תפילה של חול ולא ביקש על הגשמים, ונזכר רק ב"שמע תפילה" - אם נזכר בתוך הברכה, יתקן תוך כדי ברכה ויבקש גשמים כדלעיל. אם נזכר אחרי ברכת "שומע תפילה" ולפני "רצה" - הרי זו מחלוקת בין "כף החיים" לבין בעל "תורת החיים" כדלעיל. אם התחיל "רצה" - יסיים אותה ברכה שנמצא בה ויחזור לתפילת שבת.

מאחר שהתחיל ברכת השנים, חייב לגמרה כתקנה

רבי יעקב חגיז זצוק"ל, בעל "הלכות קטנות" (חלק ב' צא) נשאל מה הדין אם אדם טעה פעמיים בימות החמה וביקש גשם במקום לבקש טל, וסיים ברכת "תקע" ונמצא באחת הברכות אחר כך. האם יעצור בסוף אותה ברכה שנמצא בה ויחזור לברכת השנים לברך אותה כמו שצריך, או שיחזור לתפילת שבת? השאלה הזאת נכונה גם למקרה שלנו, העוסקת במי שטעה פעמיים בימות הגשמים ולא ביקש טל ומטר בברכת השנים, ונמצא באחת הברכות אחרי "תקע".

במאמר מוסגר נזכיר, כי ההבדל בין טעות בימות החמה לטעות בימות הגשמים הוא בכך שהטעות בימות הגשמים וביקש רק טל לא ביקש דבר רע, הוא רק החסיר בקשת גשמים, ולכן יכול להשלים אותה בברכת "שמע קולנו". לעומת זאת, מי שביקש גשמים בימות החמה ביקש סימן קללה, ולכן הוא צריך לחזור ולבקש כראוי בברכת השנים ולא יכול לתקן ב"שמע קולנו".

ענה רבי יעקב חגיז זצוק"ל, כי למרות שזכור אחרי שהתחיל ברכת "תקע" או כל ברכה אחרת - יחזור בשבת ויברך את "ברכת השנים" כמו שצריך. ו"אין זה דומה למי שהזכיר מאורע שאר ימים ביום שאינו שייך שאין בכך כלום דהתם לא אמרו שייסיים אותה ברכה, אבל בשל חול אם התחיל חייבוהו לגמור משום דראויה היתה תפילה של חול ליאמר בשבת וכו' א"כ מאחר שהתחיל ברכת השנים חייב לגמרה כתקנה. ואם טעה - חוזר עד שיאמר ברכת השנים כתקנה ואח"כ הולך לשל שבת". והסכים איתו בעל הבאר היטב (ק"ז ז).

חשש ברכה לבטלה

תמה עליו בעל "יד אהרן" בהגהות הטור ושאל: הרי מי שביקש גשמים כשצריך טל, או שלא ביקש גשמים כשצריך גשמים, הרי הוא כמי שלא ביקש גשמים. ואדם זה שלא ביקש על גשמים בשבת הרי לא חייב לבקש על הגשמים. "ואם כן למה צריך לחזור בשביל הטעות שלה, ועל כן נראה לי דאין צריך לחזור כי אם לתפלת שבת ואם חוזר לתפלת חול יש חשש ברכה לבטלה". וכדעתו פוסק כף החיים (ק"ז ס"ק ז"ך).

שתי טעויות בתפילה אחת

להלן נדון בשאלה הלכתית, שדרכה נוכל ללמוד הלכות ועקרונות של תפילה על הגשמים בברכת השנים. השאלה היא מה יעשה אדם שטעה בשבת בימות החורף פעמיים. גם טעה והתפלל תפילה של חול ונזכר בטעותו רק אחרי שברך ברכת השנים, וגם שם הוא טעה ולמרות שהיה צריך לבקש על גשם הוא ביקש על טל - האם הוא צריך לתקן ולבקש על גשמים, או שאנו אומרים כי כל ברכת השנים הייתה טעות. ולכן אינו צריך לתקן בעניין זה כלום? כדי לברר את ההלכה נדון בשאלה מה דינו של טועה ומתפלל של חול בשבת.

התחיל בברכה, אומרים לו גמור

מי שטעה והתפלל תפילה שאינה צריכה, עוצר במקום שזכור ולא ממשיך להתפלל ולברך ברכה שאינה צריכה. אמנם מי שטעה והתפלל בשבת תפילה של חול ונזכר תוך כדי תפילה, ימשיך את אותה הברכה שהוא נמצא בה עד סופה, ואחר כך יחזור לתפילת שבת.

הטעם שבגללו שונה דין זה מכל טועה אחר הוא בגלל שמעיקר הדין היה צריך להתפלל את כל תפילת "ח ביום שבת. רק משום כבוד שבת לא הטריחו את המתפלל לומר 18 ברכות. ולכן, כיוון שהתחיל לברך את הברכות בתפילת חול יסיים את אותה ברכה, ורק אחר כך יחזור לתפילה של שבת בעודו עומד. בערב ימשיך "אתה קדשת", בבוקר "ישמח משה" ובמנחה "אתה אחד" (שולחן ערוך רסח ב).

הטועה בברכת השנים בחול

אדם שטעה ביום חול, ובברכת השנים וביקש טל במקום גשם - אם נזכר שטעה לפני שסיים "ברוך אתה ה' מברך השנים" יכול לתקן ולומר "ותן טל ומטר לברכה". לדעת מרן ה"בן איש חי" לא כדאי להסתפק ולומר רק "ותן טל ומטר", שכן אם יאמר רק מלים אלו, נמצא שמדלג על כל התפילות שהתקינו בברכת השנים כגון "ברך עלינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה, ורווה פני תבל, ושבע את העולם כולו מטובך, ומלא ידינו מברכותיך ומעושר מתנות ידיך" וכו'. על כן אומר ה"בן איש חי", שאם עוד לא אמר ברוך אתה ה', טוב שיחזור לראש הברכה ולא משום שזה לעיכובא, אלא משום שברכה זו מלאה בתפילות יפות ומועילות לאדם ולכל העולם כולו.

עוד למדנו כי אם אדם טעה ביום חול וביקש טל ועדיין לא חתם ואמר רק "ברוך אתה ה'" יכול לומר "למדני חוקיך", ואחר כך יחזור על ברכת השנים כתיקנה כדלעיל. ואם כבר אמר "ברוך אתה ה' מברך השנים" יאמר אחרי הברכה רק "ותן טל ומטר לברכה". לפני שהוא מתחיל ברכת "תקע".

הטועה בברכת השנים בשבת

דין זה קיים גם באדם שטעה בברכת השנים בשבת וביקש טל בימות הגשמים. אם נזכר בשתי הטעויות שלו, יכול לחזור ולתקן תוך כדי הברכה ולומר "ותן טל ומטר לברכה", או לחזור ולברך את כל ברכת השנים מתחילתה, כיוון שהתיקון הזה הוא חלק מהברכה שחייב לסיים. וכתב "תורת החיים" (ז) כי גם אם סיים ברכת השנים, יכול לומר "ותן טל ומטר לברכה" אחרי סיום "מברך השנים". כמו שאנו עושים אם טעה בימי החול

שומע תפילה בברכת השנים דווקא

מי שלא ביקש גשמים בברכת השנים ונזכר רק אחרי שאמר "רצה", חוזר לברכת השנים ולא לברכת "שומע תפילה" אע"פ שהיא יותר קרובה למקום הימצאו. הטעם הוא, כי עיקר מקומה של בקשת הגשמים היא בברכת השנים, ורק אם שכח יכול להזכירה ב"שומע תפילה". וכשאדם כבר חוזר לברכה קודמת, העדיפו חכמים שיחזור למקום הראוי לו בברכת השנים ולא בברכת "שומע תפילה" (כ"ה ק"ז ס"ק טל בשם הלבוש).

שאלת גשמים חמורה מברכת "עננו"

בשולחן ערוך מובא כי מי ששכח לבקש גשמים ביום תענית ונזכר ב"שומע תפילה", יאמר קודם "ותן טל ומטר לברכה" ואחר כך יאמר "עננו". כך פוסק הרמ"א, ומסביר ה"מגן אברהם" (ק"ז ס"ק ז) בשם האבודרהם כי שאלת גשמים חמורה יותר מ"עננו", שאם אדם לא ביקש גשמים ולא נזכר עד אחרי שסיים תפילתו – מחזירים אותו ומתפלל שנית, וכאילו לא התפלל כלל. ואם אדם לא אמר "עננו" – לא מחזירים אותו ולא מתפלל שנית. "הלבוש" כתב הטעם מפני שבקשת הגשמים היא תדיר, ותדיר ושאינו תדיר – תדיר קודם.

כתבו הפוסקים כי טעמו של האבודרהם עיקר (משנה ברורה י"ז). שהרי תפילה על גשמים היא עיקר התפילה שמוזכרת בקריאת שמע, והיא עיקר מעלתה של ארץ ישראל. וזו התפילה הראשונה של אדם הראשון אחרי היווצרו, והיא זו שהביאה גשמים לעולם. על כן היא קודמת. ויהי רצון שנוכח השנה לגשמי רצון, ברכה ונדבה, אמן ואמן.

מפעל התנ"ך

החלה ההרשמה למחזור כ"א

12 בחינות בשנה על כל התנ"ך עם רש"י

יצאה מהדורה חדשה של חוק ליעקב - המשמרה

לפרטים 052-8630212

סיפורים על הרב זצ"ל

משאלה שהתגשמה

סיפר הרב שי דאום, רב בישיבת "עוד יוסף חי": מרן הרב אליהו זצוק"ל הגיע לביקור ברמת הגולן. ומו"ר אבי הרב יחזקאל דאום זצוק"ל לקח את הרב לביקור בבית הספר המקומי. בתקופה ההיא הייתה בצורת קשה ברמת הגולן וגשמים לא ירדו זמן רב.

הרב דיבר עם הילדים ושאל אותם האם יש להם שאלות לשאל אותן. קם ילד בכיתה א' או ב' ושאל את הרב למה אין גשם. הרב מאוד התרגש שילד קטן שואל ומבקש גשמים, והשיב לו: גשם זה לא בעיה, בסוף השבוע ירד גשם. כל מי שהיה שם התפלל על ההבטחה הזאת. שום גשם לא היה צפוי ושום שקע ברומטרי לא היה באופק, ומניין הביטחון הגדול של הרב שבסוף השבוע ירד גשם? השמועה על ההבטחה של הרב אליהו פשטה בין החקלאים שחיכו זמן רב לגשמים והם ציפו בכליון עיניים לסוף השבוע. ובאמת בסוף אותו שבוע ירדו גשמי ברכה כל כך גדולים עד שהשדות היו מוצפים מים לגמרי.

כששאלו את הרב אחר כך מניין היה לו ביטחון כזה גדול בירידת הגשמים, הוא אמר כי כאשר אלה מבני ישראל שלא הקריבו קרבן פסח ראשון שאלו "למה נגרע, לבלתי הקריב את-קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל?" - השיב להם משה: "עמדו ואשמעה, מה יצוה ה' לכם".

מנין יודע משה שה' יצווה להם פתרון כלשהו? אלא שכאשר יהודי קורא לה' באמת, לא בשביל עצמו אלא בשביל ה' או בשביל אחרים, מיד הוא נענה. כששמעתי את הילד מבקש גשם, לא בשבילו אלא בשביל אביו החקלאי או הורי חבריו החקלאים - ידעתי שה' לא ישיב את פנייתו ריקם.

תשובה כהלכה

שלא אכפת להם מעצמם כלום, הכול הוא רק כבוד ה' וכבוד ישראל. יש רשעים גמורים אטומים לגמרי שלא אכפת להם משום אדם, לא אכפת להם מהקב"ה או מהעולם הבא. לנו יש קצת מזה וקצת מזה. מרכלים קצת ואחר כך מתחרטים.

היפרדות לאוהבה. אם ה' בעד אחזת, אז מדוע במגדל בבל הוא הפרידם? **הרי שפה אחת לכולם, מדוע להפריד?** כשהאחדות מביאה חורבן כמו במגדל בבל, הנכון הוא להיפרד. כך גם נהג אברהם עם לוט כשראה שהשהות שלהם יחד לא מביאה להם טוב. ומתוך שהתרחק ממנו יכול היה לדאוג לו יותר.

התגשמות התפילות. אני לא מבין למה אנחנו צריכים לבקש שה' יתן לנו גשמים וכדומה. ה' שם אותנו פה ויש לנו תפקיד, והוא גם רוצה שיהיה לנו טוב, אז למה צריך לבקש את זה כאילו לא מגיע לנו כלום והכול זה חסד? אלוהים ברא עולם והשאיר לנו חלק לעשות. יש חיסים ואנחנו צריכים לעשות מהן לחם, וכדומה. חלק מהעבודה שלנו היא התפילה. ולכן לא יורד גשם עד שיתפללו - כך האדם מבין ומפנים שהכול מאתו יתברך, גם הדברים הנצרכים למילוי תפקידו בעולם.

שאלה מייסרת. מה הפירוש אין בידנו לא משלוח הרשעים ואף לא מייסורי הצדיקים? לא ייסורים ולא שלוחה? אז מה כן? יש צדיקים גמורים

המרכז ההלכתי העולמי

ע"י מורי הוראה מרבני בית מדרש "דרכי הוראה לרבנים" בראשות מורנו הרב יוסף אליהו שליט"א.

072-260-2020 (בשעות 12-22)

ניתן לשלוח שאלה בוואצפ למספר 054-319-8126

למייל rabanim.online@gmail.com

באתר www.darchei-horaah.org

המעוניינים לקבל את העלון במייל או מידע על שיעורים נא לשלוח פרטים במייל harav52@gmail.com או sms 058-4525200 | לשכת הרב | להזמנת ספרי מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל | 02-6521195

האחים דויטש תעשיות טקסטיל איזור התעשייה קרית מלאכי	קונדיטוריה האחים עיני בני ברק. כשרות למהדרין איכות ועבודה עברית	בית הדין לדיני ממונות "דרכי הוראה" בבית המדרש של מרן הראשון זצוק"ל טל. 02-6514399 פקס. 02-6536842	הפצת "קול צופין" והפצה שבועית של עלוני פרשת שבוע לבתי כנסת בכל רחבי הארץ יוסי בן-הדור 03-6106329 B0528008518@gmail.com	שיווק עופות בכשרות מהודרת עם כל החומרות וההידורים של בד"ץ "דרכי הוראה" מייסדו של מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל בראשות מרן הרב יוסף אליהו שליט"א מפקדו של מרן הרב יוסף אליהו שליט"א טל. 058-6316969 058-995-995 15
--	---	---	---	--

עיצוב, עריכה והפקה: עטרת טל. 02-6519520 פקס 02-6522107 דוא"ל ateret12@neto.net.il